

ÇETİN YETKİN
KARŞIDEVRİM
1945-1950

yayın hakları / copyright : otopsi yayınevi
ISBN 975-8410-28-8
dizgi: otopsi / (0212) 2757078
baskı ve cilt: mas / (0212) 2851197
kapak tasarımı: c. özakıncı / (0212) 2757078
kapak filmleri: epsilon / (0212) 2759175
1. Basım - Aralık 2002

otopsi

Salkım Söğüt Sokak No:8 Keskinler İş Merkezi D: 609
Yerebatan-Cağaloğlu-İstanbul- irt>tel: (0212) 2757078
otopsiyayinevi@hotmail.com

laş ve Cevat Atılhan idi. Demirağ, devlet ihalelerini alarak (TBMM binası, Karabük Demir-Çelik Tesisleri, Sivas-Erzurum Demiryolu yapımı) zengin olmuş bir iş adamıydı. İstanbul Yeşilköy’de bir uçak fabrikası girişimi vardı. Çok varlıklı bir kişi olduğu için, partisini tanıtmak amacı ile, gazetecileri ve başkalarını toplar, yemekler verirdi. Bunların çoğu kuzu kesilip pişirildiği için partinin adı “Kuzu Partisi”ne çıkmıştı. MKP, tam anlamı ile tutucu bir partiydi. İslâmcı ve ırkçı/milliyetçi kesimleri çatısı altında topluyordu. Sanayi burjuvazisinin partisi olmak savındaydı. Amaçlarından biri de “İslâm Birliği – Şark Federasyonu” kurmaktı.³⁷⁵

MKP, seçimlere de katılacak ama bir başarı gösteremeyecekti. İlginç olanı, Demirağ’ın 1954 seçimlerinde DP listesinden milletvekili seçilecek olmasıdır.

MKP ile ilgili olarak yoruma açık bir durum var. İnönü, 1945’in Kasım’nda TBMM’nde çok partili düzene geçileceğini açıklayan ve “Bizim tek eksiğimiz, hükümet partisinden karşısında bir parti bulunmamasıdır..... Fakat memleketin ihtiyaçları sevkiyle, hürriyet ve demokrasi havasının tabîî işlemesi sayesinde, başka bir partinin kurulması mümkün olacaktır.” dediği o ünlü konuşmasını yaptığında MKP kurulmuş ve çalışmalarına başlamış bulunuyordu. Üstelik CHP’ye eleştiriler yöneltmekteydi. Öyleyse, nasıl oluyordu da İnönü bu partiyi yok sayıyordu? MKP’nin kurulmuş ve çalışmalarına başlamış olduğundan bilgisi olmadığını düşünmek saçmalık olur. Kimi araştırmacıların dediği gibi, İnönü, MKP’ni önemsemediği için yok mu saymıştır?³⁷⁶ Kara-İncioğlu’na göre, İnönü, “bu partiyi âdeta yok sayarak partiden ihraç edilen muhaliflere seslenmiştir.”³⁷⁷ Sa-

³⁷⁵ Millî Kalkınma Partisi için bkz. Ercan Haytaoğlu: “1945’te Çok Partili Siyasî Hayata Geçişte Bir İlk: Millî Kalkınma Partisi”; *Türkler*, C. XVI, s.783-797.

³⁷⁶) Örneğin; N.Kara-İncioğlu; s.270; H.Uyar: s.197.

³⁷⁷ Aynı yerde, s. 270.

-g-

Kemal Zeki GENÇOSMAN:

"Gecekondular Şehrin Göbeğinde Yayılıyor"; Ulus, 21 Temmuz 1948.

Nadir GEZER:

"Ulusal Eğitim Savaşçısı Saffet Arıkan"; Cumhuriyet, 26 Aralık 1994.

Reşat GÜNÇIKAN:

"Kimin Hayatını Yaşadım Ben?"; Cumhuriyet Dergi, 11 Haziran 1995.

Turan GÜNEŞ:

"Demokrat Parti Neydi?"; Yön, 10 Ocak 1962, sayı 4.

Tevfik GÜNGÖR:

"Varlık Vergisi"; Dünya, 5 Nisan 1994.

Semih GÜNVER:

"Bitmeyen Kavgı"; Milliyet, 10 Mart 1993.

Vedat GÜNYOL:

"Köy Enstitüleri Deyip Geçmeyin"; Cumhuriyet, 18 Temmuz 1998.

Nevzat GÜVEN:

"Türk-Alman Dostluğu"; Türk Sözü, 20 Haziran 1941.

-h-

George S. HARRIS:

"CIA Ajanı Gözüyle Türk Ordusu"; Devrim, 30 Aralık 1969, sayı 11; (Yazının özgün biçimi: *"The Role of the Military in Turkish Politics"*; The Middle East Journal, C. XIX, Kış-Bahar, 1965).

Ercan HAYTAOĞLU:

"1945'te Çok Partili Siyasî Hayata Geçişte Bir İlk: Millî Kalkınma Partisi"; Türkler, C. XVI, s.783-797.

"Hikmet Bayur'un Partiye Cevabı"; Vatan, 23 Şubat 1946.

Abdülhak Şinasi HİSAR:

"Romana Dair Bazı Hakikatler"; Kleber Haedens'in *Roman Sanatı* çevirisine Önsöz, Varlık yın., İstanbul, 1953.